

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۴		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

	منطق	
۱	تعیین نمایید کدامیک از عبارات ذیل صحیح و کدامیک غلط می باشد؟ الف) موضوع علم منطق، تصورات و تصدیقات است. ب) از بین دو تصور کلی «مربع» و «شکل چهار ضلعی» آنکه مصادیق بیشتری دارد «مربع» است. ج) استدلال «چای و سیگار هر دو دارای نیکوتین هستند، سیگار برای بدن مضر است، پس چای هم مضر است.» تمثیل می باشد. د) «پس از آمارگیری در دو شهر از شهرهای افغانستان چنین نتیجه گیری شد که درصد بیکاری در این کشور پایین است.» این یک استقراء تام است.	۱
۲	هر یک از گزینه های ستون راست با یکی از گزینه های ستون چپ مناسبت دارد، با کشیدن خط هر یک را مشخص کنید: جدل ☐ اولیات ☐ مشهورات ☐ برهان ☐ مسلمات ☐ مقبولات ☐	۰/۵
۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید: الف) مراد از منطق ارسطویی همان منطق یا است. ب) آن دسته از معلوماتی که در آنها هیچ خطایی به وقوع نمی پیوندد، معلومات نامیده می شود. ج) در مراتب انواع و اجناس زرافه، «جسم»، نسبت به زرافه، و است. د) چون در قیاس اقترانی مقدمات مولد نتیجه هستند، نسبت به نتیجه هستند. ه) در قیاس اقترانی حدی را که در هر دو مقدمه تکرار می شود، می نامند.	۱/۷۵
۴	از میان موارد ذیل یک تصور اکتسابی بیابید: « هستی - مسؤول بودن انسان - هوا سرد است - تاریکی »	۰/۵
۵	نوع دلالت لفظ بر معنی را در مورد الفاظ مشخص شده تعیین نمایید: الف) <u>سرو</u> چمان من چرا میل چمن نمی کند؟ ب) <u>دست</u> زن و مرد دزد را قطع کنید. (قرآن کریم)	۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۴		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		

ردیف	سؤالات	نمره
۶	از میان مجموعه الفاظ ذیل یک «اسم» پیدا کنید: «می نشیند - پیامبر اعظم - گفتن - برو»	۰/۲۵
۷	تعیین کنید میان مفاهیم کلی ذیل کدامیک از نسبت های چهارگانه برقرار است؟ (تساوی، تباین، مطلق، من وجه) الف) عالم و با تقوا ب) فکر و معرفت ج) مثلث و سه ضلعی	۰/۷۵
۸	هر یک از موارد ذیل نسبت به حیوان کدامیک از کلیات خمس است؟ الف) حساس ب) جسم نامی	۰/۵
۹	در هر یک از تعاریف ذیل کدامیک از شرایط تعریف رعایت نشده است؟ الف) انسان = حیوان راه رونده ب) انسان = حیوان نقاش	۰/۵
۱۰	نوع قضایای حملی ذیل را مشخص کنید: الف) حواریون، یاران حضرت عیسی (ع) بودند. ب) جوهر جنس الاجناس است.	۰/۵
۱۱	نوع قضایای شرطی منفصله را مشخص کنید: الف) شکل یا مثلث است یا دایره. ب) موجود یا مجرد است یا مادی.	۰/۵
۱۲	آیا میان دو قضیه ی ذیل رابطه ی تناقض وجود دارد؟ چرا؟ «امروز هوا بارانی است.»، «فردا هوا بارانی نیست.»	۰/۵
۱۳	عکس و متضاد قضیه ی «برخی جوانان غربی نسبت به کانون خانواده بی تفاوت نیستند.» را بنویسید.	۰/۵
۱۴	تعیین کنید که قیاس استثنایی ذیل منتج است یا عقیم؟ و دلیل آن را بنویسید: «اگر بهار بیاید، هوا لطیف می شود.»، «هوا لطیف شده است.»	۰/۵
۱۵	دلیل عقیم بودن هر یک از قیاس های اقترانی ذیل را بنویسید: الف) ماست از شیر است، شیر در جنگل است. ب) بعضی فلزات جیوه نیستند، بعضی عایق ها جیوه نیستند.	۱
۱۶	تعیین کنید قضیه ی ذیل مصداق کدامیک از موادی است که در قیاس به کار می رود؟ و در کدام صنعت کاربرد دارد؟ «تکیه دولت در زمان ناصرالدین شاه بنا شد.»	۰/۷۵
۱۷	نوع مغالطه های ذیل را مشخص نمایید: الف) سعادت غایت زندگی است، غایت زندگی مرگ است، پس: سعادت مرگ است. ب) فلان کس عضو فلان حزب است، آن حزب مورد تایید من نیست، پس: من هرگز مقالات او را نمی خوانم.	۰/۵
	«ادامه سؤالات در صفحه سوم»	

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۴	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۷			
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی			

ردیف	سؤالات	نمره
	فلسفه	
۱۸	تعیین نمایید کدامیک از عبارات ذیل صحیح و کدامیک غلط می باشد؟ الف) یکی از مسائل مشترک میان علم و فلسفه ی اولی بحث از « هستی » اشیاء می باشد. ب) « کثرت » اشیاء سبب تمیز آنها از یکدیگر و « وحدت » آنها باعث مشابهت و همانندی آنها است.	۱
۱۹	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید: الف) کلمه ی سفسطه در زبان عربی از لفظ گرفته شده و اکنون معنای رایج آن است. ب) در یک هسته ی بلوط آن مبداء درونی که آن را از مرحله ای به مرحله ی بالاتر سوق می دهد..... است که از این جهت آن را علت می نامند و از جهت اینکه سر انجام دانه ی بلوط می خواهد به یک درخت بلوط تبدیل شود، درخت بلوط شدن را علت می گویند و از آن جهت که عامل درونی و محرک دانه ی بلوط است آن را علت می نامند.	۱/۵
۲۰	هر یک از سؤالات ذیل مربوط به کدام علم است؟ الف) حکومت بر مردم حق چه کسانی است؟ ب) وضع « قانون » برای مجازات مجرمان وظیفه ی چه کسی است؟ ج) زیبایی چیست؟ د) فرق یک هنرمند با دیگران در چیست؟	۱
۲۱	به سؤالات ذیل با یک عبارت کوتاه پاسخ دهید: الف) « نمی دانم » سقراط، سوفسطائیان را از اسارت کدام نوع <u>جهل</u> آزاد می ساخت؟ ب) سقراط زمینه ساز پیدایش کدام مبحث در علم منطق شده است؟ ج) در آغاز بحث « شناسایی » ابتدا افلاطون چه <u>سؤالاتی</u> را مطرح کرد؟	۱
۲۲	طبق نظر بهمنیار هر یک از موارد مشخص شده در عبارات ذیل، بیانگر چه نوع علتی می باشد؟ الف) علت یا داخل بود در قوام چیزی ... و آن جزو یا به قوت بود، چنانکه خشت سریر را. ب) یا علت آن بود که جزوی از وجود نبود ... و آن بود که از بهر او چیزی بود.	۱
۲۳	دو سوفسطایی مشهور را نام برده و تفاوت نظر آنها را بنویسید.	۱
۲۴	استدلال سقراط در دادگاه آتن در خصوص اتهام انکار خدایان، چه بود؟ با ذکر مثال توضیح دهید.	۱
۲۵	اگر چنانکه سوفسطائیان می گفتند، شناسایی معتبر همان ادراک حسی باشد و احتمال خطا وجود نداشته باشد، چه نتایج تناقض آمیزی به دنبال خواهد داشت؟ توضیح دهید.	۱/۵
	«موفق باشید»	جمع نمره
		۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۴	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	منطق	
۱	الف) غلط (۰/۲۵) ب) غلط (۰/۲۵) ج) صحیح (۰/۲۵) د) غلط (۰/۲۵)	۱
۲	جدل ☐ اولیات ☒ (هر مورد ۰/۲۵) مشهورات ☐ برهان ☐ مسلمات ☐ مقبولات ☐	۰/۵
۳	الف) صوری (۰/۲۵) - قدیم (۰/۲۵) . ب) بدیهی یا غیر اکتسابی (۰/۲۵) ج) نوع عالی (۰/۲۵) - جنس بعید (یا جنس) (۰/۲۵) د) علت (۰/۲۵) ه) حد وسط (۰/۲۵)	۱/۷۵
۴	« مسئول بودن انسان » (۰/۵)	۰/۵
۵	الف) دلالت التزام (۰/۲۵) ب) دلالت تضمن (۰/۲۵)	۰/۵
۶	گفتن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۷	الف) عموم و خصوص من وجه (۰/۲۵) ب) عموم و خصوص مطلق (۰/۲۵) ج) تساوی (۰/۲۵)	۰/۷۵
۸	الف) فصل (۰/۲۵) ب) جنس قریب (یا جنس) (۰/۲۵)	۰/۵
۹	الف) اعم است (۰/۲۵) ب) اخص است (۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	الف) مهمله (۰/۲۵) ب) طبیعی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	الف) مانعه الجمع (۰/۲۵) ب) حقیقه (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	خیر (۰/۲۵) به دلیل عدم وحدت زمان (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	عکس ندارد (۰/۲۵) - متضاد ندارد (۰/۲۵)	۰/۵
۱۴	عقیم است (۰/۲۵) - زیرا وضع تالی است (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	الف) زیرا در آن حد وسط به تمامه تکرار نشده است (۰/۲۵) و همچنین حد وسط به یک معنی هم نمی باشد (۰/۲۵) ب) عدم کلیت کبری (۰/۲۵) و عدم اختلاف در کیف (۰/۲۵) یا زیرا دو شرط عمومی انتاج را ندارد یعنی هر دو مقدمه جزئی هستند (۰/۲۵) و هر دو مقدمه سالبه هستند (۰/۲۵)	۱
۱۶	متواترات (۰/۵) - برهان (۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۷	الف) اهمال در شرایط قیاس (۰/۲۵) ب) تکذیب یا تخطئه ی گوینده (۰/۲۵)	۰/۵

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۴
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	فلسفه	
۱۸	الف (غلط (۰/۵) ب (صحیح(۰/۵)	۱
۱۹	الف (سوفیست(۰/۲۵) - مغالطه کاری (۰/۲۵) ب (طبیعت شیئی (۰/۲۵) - صوری (۰/۲۵) - غایی (۰/۲۵) - فاعلی (۰/۲۵)	۱/۵
۲۰	الف (فلسفه سیاست (۰/۲۵) ب (فلسفه ی علم حقوق (۰/۲۵) ج (فلسفه ی هنر (۰/۲۵) د (فلسفه ی هنر (۰/۲۵) (اگر نام علوم به تنهایی آورده شود اشتباه است. البته اگر مثلاً بگوید فلسفه و هنر، قابل قبول می باشد.)	۱
۲۱	الف (جهل مرکب (۰/۲۵) ب (معرفت یا تعریف (۰/۲۵) ج (شناسایی حقیقی چیست؟ (۰/۲۵) و به چه چیزی تعلق می گیرد؟ (۰/۲۵)	۱
۲۲	الف (علت مادی (۰/۵) ب (علت غایی (۰/۵)	۱
۲۳	پروتاگوراس (۰/۲۵) - گریگاس (۰/۲۵) - پروتاگوراس می گفت: هر کس هرچه پنداشت حقیقت است. (۰/۲۵) گریگاس می گفت: هیچ حقیقتی را نمی توان یافت (۰/۲۵) (صفحه ی ۱۹)	۱
۲۴	(آیا ممکن است کسی وجود امور انسانی را بپذیرد ولی منکر وجود انسان باشد؟) یا (آیا ممکن است کسی وجود اسب را انکار کند، ولی وجود زین و دهنه و لگام و سایر امور مربوط به اسب را بپذیرد؟) (۰/۲۵) (آیا کسی پیدا می شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد، ولی وجود خداوند را منکر شود؟) (۰/۲۵) (در اتهامات گفته اید که من به این امور اعتقاد دارم) (۰/۲۵) (پس: اگر حرف شما درست باشد دلیل آن است که من به خدا اعتقاد دارم) (۰/۲۵). (صفحه ی ۳۰ و ۳۹) توجه: ذکر عین عبارات کتاب ضروری نمی باشد، بلکه بیان مطلب به زبان خود دانش آموز نیز صحیح است	۱
۲۵	اگر این عقیده درست باشد (نتیجه می گیریم که هیچ انسانی نمی تواند عاقلتر از انسان دیگری باشد زیرا هر کس بهترین داور احساسهای خود است.) (۰/۵) (پس اینکه پروتاگوراس به تعلیم دیگران می پردازد و مزد می گیرد کار غلطی است و او با ما سر شوخی دارد که می خواهد حقیقت را به ما بیاموزد.) (۰/۵) (حتی از این هم بالاتر، همه ی کاوش های علمی و فلسفی بی معنی می شود.) (۰/۲۵) (زیرا در این صورت ابلهانه است که مردم درباره ی آراء و عقاید همدیگر گفتگو کنند زیرا هیچ کس از دیگری داناتر نیست.) (۰/۲۵) (صفحه ی ۴۱ و ۴۲) توجه: ذکر عین عبارات کتاب ضروری نمی باشد، بلکه بیان مطلب به زبان خود دانش آموز نیز صحیح است.	۱/۵
	«موفق باشید»	جمع نمره ۲۰